

Előfizetési feltételek:

Fizetendő Debreczenben.
Egész évre 2 frt.
Fél évre 1 „
Községeknek 62 kr.

Egyes szám ára 4 kr.

Szerkesztőségi és kiadói iroda:

Gróf Degenfeld-tér 3. sz. házban.
Vilmos sörcaarnoka szomszédságában.)
Kéziratok vissza nem adatnak.

DEBRECZEN-NAGYVÁRADI ÉRTESÍTŐ.

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Felelős szerkesztő: NYIRI GÉZA.

Hirdetési díjak:

Négy-hasábos pótit sorért 8 kr;
többzörinél 6 kr.
Nagyobb és többzörinél hirdetéseknek igen kedvező engedmények tételnek.
Bélyegdíj: minden beíratásért külön 30 kr.
„Nyilttér”-ben megjelenő közlemény minden petit sora 15 kr.
Hirdetések és előfizetések helyben a kiadói hivatalnál, Csáthy Ferencz, Telegdi K. Lajos, Budapestben: Goldberger A. V., Általános Tudóstóló VII., Erzsébet-körút 14., Blockner J., Eckstein Bern., Haassenstein és Vogler, Bécsben, Prágában A. Oppelik, Schaleck H. és Párisban, Hamburgban s Majnai-Frankfurtban: G. L. Daube és Mosse Rudolf hirdetési intézetében fogadtatnak el.

Nemzeti ünneplés.

Debreczen, 1899. augusztus 19.

Ünnepet ült tegnap és ünnepet ül holnap a magyar nemzet. Egy élő és egy holt királyt illetnek ez ünnepek s mind két király elég érdemet szerzett arra, hogy a nemzet kegyeletesen emlékezzék meg rólok.

Dicsően uralkodó nagy királyunk I. Ferencz József tegnap ülte meg 69-ik születésnapját s vele ünnepezt az egész hű nemzet, mely kegyelettel állja körül trónját, melyhez félszázad kevés de nemes örömei és sok bánatai csatolják.

A magyar nemzet szerencsésnek érezheti magát, hogy oly uralkodója van, mint a most országgló ősz jó királyunk, ki megértve a nemzetet, annak jólétét és boldogságát eszközölte.

Volt idő, midőn király és nemzet közt nem volt meg a kívánt egyetértés, a midőn elhidegülve tagadták meg egymást, de jött egy védszellem, a király szerető hitvese, a ki megtalálta a nemzet szívéhez vezető utat, aki ki tudta békíteni a haragvókat s a kik áldják azóta azt a szent asszonyt, ki másoknak sok boldogságot tudott szerezni, de ő maga csak bánatot érzett.

És a kibékülés meghozta a kívánt eredményt. Harmincz év alatt óriásit emelkedett a nemzet erőben és tekintélyben s ma mint első rangú európai államot tisztelik az egész világon.

Királyunk bölcsesége, nemes szíve, jóindulata volt emelkedésünk eléggé meg nem hálálható alapja s bizony nélküle nem volnánk ott, a hova jutottunk.

Imádkozott érte tegnap az egész hű nemzet, hogy áldja meg az Isten hosszú, boldog élettel. Hogy feledje a csapásokat, hogy csak

örömeiket élvezzen agg kora napjaiban, hogy lássa országai és háza virulását.

Bizonyára meghallgatja az ég az igaz szívből jött üdvözléseket és boldoggá teszi az országot, hogy aralkodója is boldog lehessen.

Holnap szintén imádkozni fog a magyar nemzet. Első nagy királyának, szent Istvánnak lesz neve napja, a midőn kegyelettel emlékezik meg az utókor a nagy elődről, ki hazájának alkotmányt és hitet adott.

A keresztyénség felvétele képezte nemzetünknek e földön való megszilárdulásának alapját, ez alakította át minden tekintetben s e mellett lehetett megkezdeni a művelődést.

Bizonyára szent István is nagyon megérdemli, hogy a hosszú évszázadok után hálás kegyelettel emlékezzék meg róla a nemzet s nagyon méltó Magyarországhoz, hogy két nagy királyához illő emlékünnepeket rendez.

E kegyelet mutatja, hogy a nemzet szereti a hazát, melyet 1000 év óta mondhat a magáénak, hogy szereti uralkodóit, a kik megértik törekvéseit, vágyait és érzéseit, hogy a hazáért és királyért életet s vért adnak.

A gondviselés adjon is a mi öreg jó királyunknak még sok, sok esztendő. Tegye boldoggá és szerencsés uralkodóvá.

A másik, a 8 század óta porló szent király emléke legyen kegyeletünk tárgya most és minden időben. Gondoljon az utókor is úgy rá, hisz ő volt hazánk megalkotója.

Árpád hazát szerzett, de szent István alkotmányt és hitet adott. . . .

Ur Isten! Micsoda történetei vannak a nemzetnek Árpádtól — Ferencz Józsefig! . . .

Oh bizonyára forró hálát rebeghetünk az egek urának, hogy 8 század zivatara után virul a hon s a béke áldásai alatt folyton gyarapszik a magyar!

Köztisztaságunk.

Debreczen, 1899. aug. 14.

Ha a hadsereg műveltségét onnan számítják, hogy hány kiló szappant fogyaszt el a tisztaság előmozdítására, egy város általános műveltségi állapotát bátran lehet annak külső képéből következtetni, mert a köztisztaság iránti érzék minősége frappánsul tünteti fel az intézőköröknek érzékét a közérdek iránt. Tisztaság, jó ivóvíz, a várost alkotó elemek békés nyugodtsága, a közrend minél hatásosabb előmozdítása mind olyan jelenségek, melyek mig egyrészlől jótékony hatással vannak az adózó polgárok magán életére, másrészlől a nagy társadalom összeségeinek is művelődésben előhaladást jelző hőfokai.

Debreczen büszkén viseli czimerében a szabad királyi város nevezetét és mert tényleg szabad királyi város, többet kell tőle várunk minden téren, mint holmi apró összeállítású nagyközségtől. A név magában holt tőke s ennek becsét, igazi érdemet a város intézőségének az előhaladás iránt tanúsított érdeklődése ad és ha ezt alatózó leplevel betakarja a közönyösség köde, szinte a humánuság, a neveltségesség határa szélére kerül az egész város.

Hogy Debreczen köztisztasága megfeleljen egy szabad királyi várostól méltóan megvárható követelménynek, jó lélekkel nem merjük állítani. Sok itt a hiba, a tatarozni való és sok olyan dolog botránkoztatja még ma is, a hanyatló század utolsó napjaiban, a figyelmes szemlélőt, mely talán kisebb helyen nem lenne szembeötlő, de egy szabad királyi városban mindenesetre éles elbírálás alá kell, hogy jusson.

Mondjuk ki őszintén, hogy a nagy Debreczenben a köztisztaság még embrió korát éli és az intézőkörök nem jutottak még el a belátás azon fokáig, mely őket arra ösztönöznék, hogy egészség levén a legfőbb kincs, ennek érdekében a köztisztaság ügyét melegen szívükre vennék.

A csatornázás kezdetleges állapotáról nem is beszélünk. Ez egy oly régóta sajtó sebe Debreczennek, melyet talán a jövő század végén megszülető elme fog gyökeres gyógyításban részesíteni. És éppen ebből származik a kellemetlen állapot is, hogy a mellékutczákon, közökön, kivált esőzés ide-

jén valóságos Istenkísértés járni. A levegő dögleletes, telve betegség terjesztő miazmákkal; az utca járhatatlan. A zöldes burokkal bevont viz napokon és heteken át izzadja ki dögleletes párázatát, mintha nem is Debreczenben, a szabad királyi városban volnánk, hanem valamelyik közönséges faluban.

A köztisztaság iránti fagyos érzéketlenségnek különben lépten-nyomon újabb jelenségeire bukkanunk. Eltekintve a főtér boltjai előtt végighuzódó kofasátrak büzterjesztő szemetjétől, gyakran gyönyörködhetünk nyílt helyen döglött állatok kidobott hulláinak maradványaiban. Egy-egy életétől megfosztott macska, vagy patkány napokon át ott hever a kövezet mellett s nem akad ember, ki meglássa és felérje észszel, hogy az ilyen állati hullák szabad légen hagyása megrontja a levegőt s fertőző kórok csiráit rejti magában.

Hát ahhoz mit szóljon a figyelmes szemlélő, hogy Debreczen város szép terén, a Kereskedelmi Akadémia előtt a gyomok és burjánok egész tömege vert gyökeret és teszi falusias színezetűvé a nagy terjedelmű szabad királyi várost. Ha még használnának valamit e gyomok, érteni tudnók ott létezésüket, de a nagyobbbrésze elblap. Ha már a város intézőség növényt termelő helylyé akarja e tért képesíteni, legalább oly vadnövény meggyökeredését engedje meg ottan, mely gyógyászati czikkül használható, például: csodafa, nadragulya, piros gyűszű virág, ökörfarkkóró és még számtalan sok más.

Az utcák seprése ellen is sok kifogásolási érvet hozhatnánk fel. Rendesen déltáján veri a port vessző seprejével az ntczaseprő a járókelők szemébe s a halomra gyűlt szemetet estefelé hordatják el. Nem lehetne ezt a seprést és szemét elhordást a kora reggeli órákban teljesíteni, mikor még az utcák nem népesedtek be? Vagy a közönség érdekével igazán nem törődik itt senki!

Visszatérünk s azt mondjuk, hogy Debreczennek köztisztaság terén igen sokat kell még tennie, hogy itt is az azon magaslatra jusson, hol egy szabad királyi városnak állnia kell. Pedig egy kis jóakarattal, csekélyke ügybuzgósággal igen könnyen lehetne az ilyen hiányokon segíteni. Hadd látná a városunkba betérő idegen, hogy Debreczen valóban szabad királyi város és a köztisztaság terén tud is és akar is haladni.

TÁRCZA.

Szeretett az Isten téged . . .

(E. Kovács Gyula halálára.)

Szeretett az Isten téged,
Meghallgatá a kérésed:
Mert mint hős hull a csatába,
Ugy menél a mennyországba, —
Mennyországba.

A Jókai igéjével,
S Petőfi honszerelmével,
Egész ország szeme látta:
Mint lobbant ki szived lángja —
Szived lángja . . .

De csak lángod szállott tova,
Neved, magad, itt vagy fogva:
Egész ország magyar népe,
Félve hord benn a szívébe, —
A szívébe.

S unokákról unokára,
Megőrzésként átruházva:
Emel néked, oly emléket,
Mít nem bánt majd az enyészet, —
Az enyészet!

Tóth Sándor.

Csopák Marczai vallomása.

Törvénytészi történet.

Írta: Szini Péter.

Erős szél lengedezett végig a székváros tisztára seprert utcáin. A kék ég tükrét gyorsan suhanó, ólomszínű fellegek fátyolozták be. A sikoltó szél fékevesztett paripája komor dübvel nyargal a kopott megyeház ódon faláinak, mintha fel akarná dönteni.

A toronyóra egykedvűen kongatja el a reggeli kilenczet. A megyeház udvarában megélnéknélnek a tágas folyosók. A hivatalnokok hónok alatt nagy aktákkal, sietnek irodáikba.

János, az öreg teremőr, ki már régen nyugdíjra érdemesült, mogorva arczczal, kimért katonás léptekkel csoszog egyik ajtó felé. Kulcsomagot vesz elő s hosszas kászolódás után felnyitja a csukott termet, hol az igazság őrei tartják a végtárgyalásokat.

Letörölgeti a nagy zöld asztalt, mellette a székek katonásan sorakoznak; majd a korlátot nyitja meg, melyen keresztül a szavazó bírák, közvádoló és védőüggyvéd jutnak helyeikre. Üvegkancsóban vizet helyez az elnöki székekkel szemben, s aztán elégyűlten kullog ki.

Féltizkor megnyílik az oldalterem ajtaja s belép az elnök. Mogorva arczu, komoly ember, kinek ajkán a mosoly is guny; kinek még tréfája is szuró, éles mint a kétágu tör. Tetszelegve ül le székébe, mig a szavazóbírák a félelem bizonyos nemével huzódrak le melléje, mindannyian, sőtét fagyos arczczal.

Oh, ha a földi hatalom ily rideg, ily borzadályos, milyen lehet odafent az égi?

A szuronyos hajdu feszes állásban pillantgat az ajtó megett, mintha csak karót reggelizett volna.

— Csapák Marczai itt van? kérdé az elnök fagyos hangon.

A szuronyos ör hirtelen kiugrik s bevezet egy embert, kít a jelenlevő közönség s maga a vádlott is szuró tekintettel nézeget.

Alacsony termetű, tőpörödött kis ember, olyan arczszínel, minővel őseink birhattak midőn e szép haza elfoglalására megérkeztek. Toldott-foldott gubája lebernyegként csügg le válláról s talán le is esnék, ha vastag köczmadzag nem fűzné össze nyakába. Lábain oly terjedelmes bocskor szerénykedik, hogy kisebb patakoknál bátran lehetne ladikul használni, s a nyakába hátravetve diszgelő szőrtarisznnya zsiros volta azt árulja el, hogy pásztoremberrel van dolgunk.

Odaáll a korláthoz s tuskés szemöldöktől árnyalt apró szeméit bárgyú tekintettel emeli a tekintélyes arczu elnökre.

— Hogy hívják magát? kérdé az elnök.

— Már hogy engem tetszik értvéneyni? kérdé vissza Csapák.

— Ne fecsegen! . . . Itt felelni kell a kérdésre! . . . Figyelmeztetem, hogy az igazat beszélje, mert esküt fog tenni vallomására s a hamisan esküvőt megbünteti a törvény. Értette?

— Igen is, megkövetem alássan.

— Mi a neve? Feleljen!

Én Csapák Marczai vagyok, engedelmet kérek aláson, mert, mivelhogy . . .

— Ne beszéljen egyebet! tiltakozik az elnök. — Majd rájövünk mindenne! Nincs-e a vádlottal valami rokonságban?

— Evvel la? bőkött ujjával Csapák a vádlott felé, ki védőüggyvédének sugott valami mentő körül-

menyt. — Már hogy volnék én vele rokonságban, instálom?

— Ne beszéljen! . . . Tehát nem rokona?

— Nem biz én, az apám se volt soha.

— Hát ide figyeljen maga, Csapák! . . . Ez az ember gyujtogatás vádja miatt áll a törvénytészi előtt s hivatkozott magára is, mint tanura, igazolni akarván alibijét.

— Lidijét? Már hogy velem? Hát ismerem én az ő Lidijét?

Mosoly vonul át a közönség ajkán, még a közvádoló is kedélyesen pillantgat irataiba, csupán az elnök ur jó dübbe.

— Hát részeg maga, édes barátom? förmed a tanura.

— Én biz nem vagyok, könyörgöm alázattal, mert mivelhogy nem is ittam, de arról a Lidiről igazán semmit se tudok.

Nincs itt Lidiről szó, értse meg! . . . Kocsis Máté, ki gyujtogatással van vádolva, hivatkozik magára, hogy akkor estve, mikor Beléndek Mihály háza kigyuladt, magával volt, együtt. Hát mit szól ehhez?

— Már alássan meginstálom, én ebben a gyujtogatási kanóczkodásban csak annak a mondója vagyok, hogy akkor estve, mikor a Beléndek komám uram háza kigyuladni tetszett, hát ihol szalad nap-szálltakor a Jutka komámasszony az érdemes házamhoz, hogy azt mondja mennék, mert mivelhogy a Földes János komám eladóójához járó Orosz Miska édes testvérjének a kissebik fiát megrugta volna a Kezes András komám lóva, a ki lógón jár, hát nézném körül az isten adta pulyját, hogy ha még lehetne rajta segíteni.

Hogy felszólalásunknak, melyet a közérdek szempontjából tettünk, meg lesz-e a kívánt eredménye, erősen hiszünk és reméljük, hiszen az őszinte szó itt kedvező fogadtatásra szokott találni!

Kedvezmény, a szőlősgazdák részére.

Az 1892. XV. t.-cz. 3. §. értelmében.

Nyílt községekben azok a szőlősgazdák, kik szeszes italok kimérésével vagy kismértékben való elárulásával nem foglalkoznak, (1888-ik XXXV. t.-cz. 2. §-a) abban a kedvezményben részesülnek, hogy saját termésű boraiktól a házi szükségletre szánt bormennyiség után italadó fejében, ezentul is csak a jelenleg fennálló fogyasztási adónak megfelelő részét fizetik és pedig I-ső osztályú községekben *hectoliterenként bor után 3 frt 35 krt, bormust és szőlőcefre után 2 frt 52 krt.*

A hivatolt törvény 26. szakasza szerint a házi fogyasztás bejelentésére következők rendeltetnek, u. m.: Azok a szőlősgazdák, a kik az előbbi szakaszban jelzett kedvezményre igényt tartanak, kötelesek *Szeptember hó 15-ig*, legkésőbb azonban a szüret megkezdéséig, ebbeli igényüket a községi Elöljáróságnál bejelenteni vagyis tehát a szőlősgazdák említett jogigényeinek bejelentésére *Szeptember 15-ike*, és ha a szüret előbb kezdődne, a szüret megkezdése tüzetett ki végső határidőül. *E szerint a bejelentések, ha a szüret Szeptember 15-ike után kezdődne is, legkésőbb Szept. 15-ig okvetlenül megteendő.* (1895. évi 13,450. sz. p. ü. min. hat.)

Megjegyzetjük, hogy a belterületen a városban állandóan lakók részéről a bejelentések az I-ső, II-ik és III-ik kerületi rendőr-kapitányságnál; a szőlőskertekben és a mezőségeken kint lakók részéről pedig a IV-ik kerületi mezőrendőr-kapitányságnál történik leendő bortermeiknek bejelentése.

E bejelentésbe foglalandó egyszersmind a bejelentő lakhelye, házzsáma, a családtagok száma és a szőlőbirtok terjedelme holdakban s a házi fogyasztásra felhasználtbor évi átlagos mennyisége hectoliterekben.

Ha a kedvezményes adózásra igényt tartó szőlősgazda egész bortermeit házi fogyasztásra akarja felhasználni, köteles abban az esetben, hogyha termése *öt hectolitert* meg nem halad, az egész termés után a kedvezményes adót vagy a szőlőcefrek, illetőleg mustnak a bor és hús fogyasztási-adó iránti törvények és szabályok 17-ik szakasza értelmében való kijelentése vagy pedig a bortermei szokásos felvétele alkalmával, a bor és hús fogyasztási törvények és szabályok 48. és 49. szakasza szerint *azonnal* lefizetni.

Debreczen, 1899. Augusztus hó 15-én.

A városi tanács.

— Ez ide nem tartozik! szól közbe az elnök.
— Már pég ide tartozik, mert én el is mentem az Orosz Miska édes testvérének az érdemes házához, mert mivelhogy komámasszonyom is, vagy mi. Belépek, avval neki a fiunak, a ki ott feküdt az ágyban, engedelmet instálok. No — mondok — ennek kámpecz, és a hogy körül nézem, akkor látom, hogy már meg is hótt. No a firkantuját is! — így magamba, — ennek jól odapecsételt az a sárga lú, dögvórást legyik a jussa! Hát alig hogy ezt kigondolom, az asszony, már, hogy az Orosz Miska édes testvére, összecsapja a két kezét, nagyot jajdul, osztán azt mondja, hogy: „Jaj, jaj, kedves Marczai bácsi, megölte kend a kedves magzatomat!”

— Né, te, né! — mondok. — Hát megbomlottál? Már hogy én? Hát lú vagyok én? követem illedelemmel. — Avval az asszony elhallgat a szóval, én meg elsomfordáltam, megkövetem, mert már láttam, hogy ott nagy baj van.

— Ne beszéljen hát annyi bolondot összel! Mit tud a gyujtogatásról?

— Hogy elindulok hazafelé, hát a templomköznél elébem áll Sebesné komámasszony, a kinek az ura bíró volt az én legénykoromban, avval azt mondja, hogy mennék be az udvarába, tenném ártányyná a két malacját, mert be akarná fogni hizónak, majd meg lesz a nagy áldomás, — így la! No én sem voltam rest, mert értek is hozzá! A nagyságos urnál is én végeztem az ilyen dolgot és egy malacz sem pusztult el a kezem alatt, instálom alászan.

— Ha mégis a nagyapja halálát emlegeti, kénytelen leszek magát büntetéssel sújtani — szól közbe az elnök.

Csopák Márton oda se hederített az elnöki figyelmeztetésre; futta tovább a mondókáját.

Karcolatok.

— Innen-onnan, mindenünnen. —

Elérkezett a szőlő és ezzel ki van adva a bizonyítvány, hogy a nyár vége felé vagyunk!

A szőlő, az új bor előhírnöke már határozottan őszi csemege s úgy vesszük észre, hogy a forráság mián is egy-egy kis őszi szellő lengedez köröttünk.

Sürjen hullanak a fákról a megsárgult levelek, — és hordókat készítenek elő az emberek.

Szóval a nyári ruhák alkonya is elérkezik — mentül hamarabb.

*

Igen, igen! Oda van a szép nyár, oda.

Megérkezett a kucseberes és a kapukon sok helyen látható a kis czedula: „Diákok kosztra elfogadtatnak.”

A miből megint az a bizonyos, hogy a vakációknak is eljön az alkonya és fucs a szentheverdel bájos napoknak.

*

Igazán furcsa idöket élünk!

Ez előtt 15 évvel egy kis falusi leányt és egy falusi saktort tett világhírűvé a jóképű magyar sajtó.

Az egész világ Solymosi Eszterről és a Sarf familiáról beszél.

Most — Dreifuss kapitány lett a sajtó utján világtörténelmi alak, a kinek nincs ma nagyobb alak.

Van, a kik bünösnek tartják, van, a kik azt írják róla, hogy belőle „az ártatlanság illata száll az égből!”

Azt hisszük mi meg, hogy az egész ügyből más illat száll, ha — nagyon piszkálják!

*

Hogy valami fanatikus barom, még a védő ügyvédjére is rálőtt!

Csak ez kellett és ime a kapitány ur mártir.

Egyik oldalon azt írja a lap, hogy az ügyvéd haldoklik, a másik oldalon meg azt, hogy hétfőn már ott lesz a tárgyaláson.

A jó közönség beveszi a hazug híreket, mint ama bizonyos állat a széna helyett a — bogáncsköröt!

*

Debreczenben a nagy vásár csinált e héten némi élénkséget.

A jó Isten az ő jóságos kezébe vette a város öntözésének kérdését s gondoskodott arról, hogy a por el legyen áztatva s a tikkasztó levegő felrisszítessék.

Már ez a dolog is biztosította a — vásár sikerét s a város megspórolt egy csomó pénzt — Isten jóvoltából.

*

A locsolás — úgy látszik — végleg lekerül a napirendről.

Hát bizony nem egészen egészséges is volt annak elrendelése, mert az bizony édes keveset használt.

De nem locsolják a járdákat se. Azért, hogy a

— Hát hogy megtettem a dolgot, Sebesné komámasszony kihozott egy zöld üveget. Nem tudom én mi volt benne, de bizony én jó bekaparásztam tőle. Már mondok le dülköt itt pihenni, mert hogy a feleségem — engedelmet kérek — igen sárkány természetű. Nem szereti, ha iszom, pedig az ilyen hivatalban levő embernek szükséges néha egy kevés ital. Le is dültém, hát egyszer ihol szalad Kósa Bence a sántalábu harangozó, avval se kérd, se hall. Megkapja a gubát rajtam, oszt kifordit belőle.

— Nini — mondok megbomlottál, vagy mi lett, hogy ilyen vastagon tréfálkzol! — Így la! Avval ő meg belémragad és huz a torony felé.

— Ne kötekedj, mondok, mert úgy tarkón felejtelek, hogy arról koldusz! Nem vagyok én hozzád való bolond. Avval akkor mondja, hogy menjek harangozni, mert egy halott érkezett volna.

— Ki halálozott meg? kérdem tőle illedelemmel, hát ekkor vallja ki, hogy az Orosz Miska édes testvéreinek a kis fia, kit a Kezes András komám lógós lova gyomron méltatott a hátulsó pecsét nyomójával. Bomolj meg mondok, hájszen ezt én is tudom! Avval fel a toronyba s ráhuztuk a két harangot istenesen. Mikor ott huzogjuk, azt mondja a Bence, hogy nézze már kend, ott meg tűz van ni! Odanézek hát csakugyan tűz volt biz a! Én is le a toronyból. Tán biz az én portám gyult ki? — így magamba. Avval utcu neki szaladok haza, hát mikor az udvaromon vagyok, akkor láttam, hogy nem az én házam, hanem — engedelmet instálok alászan, — a Beléndek komám uram háza, a kit akkor épített, mikor a nagy kolera bejött vót.

— Hát maga nem volt ott, mikor a ház ki-gyuladt?

hölgyek ne legyenek kénytelenek magas bra emelni a — ruhájokat.

Hja! biz úgy! Erkölcös város vagyunk!

*

A katonák oda izzadnak a váradi hegyek közt. Küldik a sok képes levelező lapot itt hagyott szeretőiknek, a kik busulnak erősen, mert a cibill póttartalékosok nálók — nem válnak be.

*

Valóban csodálatos, hogy milyen hamar elterjed valami.

Ott van a kerékpár, aztán a képes levelezőlap. Kivált ez utóbbi küldözgetése vett nagy lendületet.

Biztosra lehet venni, hogy másképp volna, ha — magyar termék volna.

De idegené, hát azon kapni kell!

HÍREK.

— **A király születésnapja.** Ó Felsége a király 69-ik születési évfordulóját ünnepelte a nemzet e hó 18-án. Városunkban ünnepléses istenitisztelek voltak az ev. ref. nagytemplomban, hol K. Tóth Kálmán mondott magas szárnyalású imát, a r. kath. templomban Dr. Wolafka püspök szolgáltatott fényes misét és mondott imát a királyért. A Deák Ferencz utczai izr. imaházban Krausz rabbi imádkozott. Az istenitiszteleken jelen voltak gr. Degenfeld S. József főispán és Komlóssy Arthur helyettes polgármester vezetése alatt a városi és vármegyei tisztikaron kívül a kir. bírósági, pénzügyi s egyéb hivatalok. — Délben díszebédet adott Wolafka Nándor v. püspök.

— **Bizottsági ülés a városházán.** Debreczen város közigazgatási bizottsága ma szombaton délután ülést tart a városháza nagytanácstermében. A bizottsági ülésen a féléves jelentések kerülnek felülbírálás alá.

— **Debreczen szabályozása.** Az építetett bizottságtól most került a tanácshoz Debreczen szabályozásának tervezete. Szép a tervezet, de ki tudja, mikor lesz megvalósítható? Annyi haszna mindenesetre van az ilyen tervezet készítéseknél, hogy az újabb építkezéseknél némileg alkalmazkodnak hozzá s majd — évtizedek múltán — hasznát veszik esetleg ez alkalmazkodásoknak.

— **Gróf Dégenfeld József ur védnöksége alatt a magyar műkertészek és kertgazdák orsz. képző- és segélyező egyesülete Debreczen város közönsége támogatásával 1899. évi szeptember hó 23-tól 28-ikáig tartja meg 5-ik vándor kiállítását Debreczenben, Dobos-pavillon Nagyerdő, melyre a nagyérdemű érdeklődő közönség tisztelettel meghivatik **K i á l l í t á s b e o s z t á s a:** 1. Gyümölcsök, mely alatt értetnek szőlő, szilva, alma, körte, barack stb. félék. 2. Diszmükertészet, mindennemű élő növények, kerti díszárgyak és díszítések, csokor és egyéb kötészetből álló műmunkák.**

— Isten, Istenem ne legyek, ha még felé is voltam a Beléndek komám portájának, mert mivelhogy Sebesné komámasszonynál vendégeskedtem volt akkor.

— De több tanu látta, hogy maga Kocsissal értekezett.

— Én la? Már hogy én? Evvel la? Hunczut az is, aki mondja! No majd bejön Kósa Bence, attól tessék megkérdezni, majd elmondja ő a dolgot — tisztára, egészen. Én többet nem szólok.

— E szerint maga nem is beszélt Kocsissal a gyujtogatás alkalmával?

— Én la? Apadjék ki a szemem, ha láttam is, megkövetem alászan! Én la? Láta biz az ördög nem én!

— Leteszi vallomására az esküt?

— Én la? Le én akár huszszor is!... Majd meg mondja Kósa Bence tisztára egészen.

— Elmehet! — mondá az elnök.

Csopák hátradobta szórtarisznyáját s tempós koczogással lépkedett ki a tereből, hol ugyancsak megizzasztották.

A közvádó, védőügyvéd, szavazóbírák, meg a jelenlevő hallgatóközönség derült arccal néztek utána, míg az elnök tíz perczre felfüggesztette a tárgyalást.

— Ő is bele melegedett a „se füle, se farka” vallomásba.

Kerti tervek szakirodalom. 3. Konyhakertészet, mindennemű étkezésül felhasználható zöldségfélék feldolgozott és dolgozatlan állapotban. 4. Szesz és borok mindféle hazai terményekből, fél literes üvegekben. 5. Befőttek, conservék, háziasszonyok által készített mindennemű ily dolgok, arra alkalmas üvegekben kiállítva. 6. Kerti eszközök, bel- és külföldiektől. Trágya anyagok, hazai gyártmány elősőségekben részestül. 7. Faiskolai termékek, fászkák mohába begöngyölve és pusztá gyökérzetel. — Kivánatra mindennemű kertészeti munkák be fognak mutatattani. Bejelentési izek a helyi bizottság elnökéhez — Debreczen, H e y k a l Ede, fűvészkert — küldendők, valamint a kiállítási tárgyak is, hol a tárgyakat a kiállítási jegyző, Farkas Gyula ur fogja leltár szerint vezetni, illetve felvenni. A kiállítandó tárgyak szeptember elejéig kívánatos, hogy bejelentessenek, későbbi bejelentések csak ugy fogadtatnak el, ha a térség megengedi. A nem romlandó tárgyak szeptember 15-ig, a romlandó tárgyak 20-áig fogadtatnak el a kertészeti kiállítás bizottság címén. Debreczen (Dobos-pavillon, Nagyerdő.) Kertészetben napi friss munkák is elfogadtatnak. Térdij nem fizetetik. A kiállítás megnyitása szeptember 23-án reggel 9 órakor, belépti-díj első nap 50 krajczár, a többi napokon 20 krajczár. Az érmekek a bíráló bizottság által odaitélve s az egyesület által kiosztva. Számos látogatást kérve, becses pártfogásukba ajánlva a nagyérdemű közönségnek bazafias üdvözléssel M a y e r Miklós egyesületi elnök, valamint a helyi bizottság működő és választmány tagjai: Heykal Ede bizottsági elnök. Paczelt János pénztárnok. Farkas Gyula biz. jegyző. Janátka Alajos, biz. ellenőr. Onossay István, biz. ellenőr. Horváth István, Simkovits Béla, Novák József, Uitz István, Fehértóty István, Tóth György, Wölk Ferencz, Kovács Balázs, Simkovits Sándor, Biró Pál, Vadász Emil, Vanek Ferencz, Tóth Ferencz, Keller János, Abel Mihály, Bayer József stb. bizottsági tagok.

— **A bank palotája.** Az osztrák-magyar bank igazgatósága rég foglalkozik azzal a tervvel, hogy a magyarországi fiókok városaikban saját házal birjon. Mint jól értesülni szokásom bécsi levelezőnk tudatja, teljesen valószínű, hogy városunkban is épített a bank egy palotát, sőt a telek is ki van szemelve s oly helyen, ahol a város szépülését jelentékenyen fogja előmozdítani. Nagy örömmel vettük ezt a hírt s óhajtuk, hogy mielőbb ott álljon az osztrák-magyar bank palotája a Dégenfeld-téren, a hol most meglehetősen ronda épület csuftja a ki-aszfaltírozandó piac térséget.

— **A Dégenfeldtér aszfaltírozása.** A Dégenfeldtér levő kispiaztárt egészen kiaszfaltózzák. Míg ez a munkát tartani fog, — körülbelül egy hónapig — a közönség más helyeken találja meg az egyes piacokat. Így a perezeseket áthelyezték a Rózsaterre, a Szabó Lajos és fiai üzlete elé. A húsárulókat áthelyezték Csapó-utczára, a Bay és Otrokoci-féle házak elé. A kenyérrárosokat áthelyezték Csapó-utczára, a Zenede elé. Most már új helyeiken találja a fentjelölt árusokat a közönség.

— **Esküvő.** Városunk szülötte s kiváló hirlapírói tehetségéről ismert Ujlaki Antal e hó 27-én vezeti oltárhoz Uprimni Gizella k.-a.-t Budapesten. Sok szerencsre kísérlje a fiatal párt.

— **A Stenczinger ház kisajátítási ügyében erős mozgalom indul meg, a mely mindnagyon mérveket, arányokat ölt. Azok körében is, a kiknek sokat dönthet a szavuk és a komoly tárgyalások során döntő befolyással bírhat a régen vajudó kérdésben, egybehangzó véleményük, hogy a kisajátítást csak Debreczen fejlődésének korlátozásával húzhatják sokáig. Az a körülmény is, hogy egyszerre gyönyörű teret és új palotákat kapna Debreczen is provokálja a kisajátítást. Ezért is megy könnyen a megindított mozgalom s ezért sietnek aláírni a kisajátítást kérelmező iratot mindazok, a kiknek a nemes város ügyeibe egy kis bele szólásuk van. Eddig már a törvényhatósági bizottság tagjainak csaknem egy harmadrésze szerepel az aláírók között s ha a másik két harmadrészből, — a mi kétségtelen — sikerül a mozgalom érdemes vezetőinek többeket megnyerni, akkor a kisajátítási ügye gyorsan fog megoldást nyerni.**

— **Gyógyuton.** Csütörtökön este fél 11 órakor a Budapest felé induló személyvonat utasainak figyelmét egy szomorú csoportozat vonta magára. Tíz-tizenkét zokogó asszony s ugyanannyi férfi vett körül hét kis gyermeket. A gyermekek utra készen állottak, egy egy kis podgyász volt mind-egyik kezében s ők is alig győzték szemekből a könnyet törölgetni. Ez a hét szegény gyermek lett áldozata, annak a veszett kutya marásnak, mely a Falk-féle kefégyárban történt. A szegény szülők zokogása csakhamar nagy tömeget vonzott a gyermekek köré s az idegen utasok megindulva halták a szerencsétlenséget, vigasztalták ugy a szülöket mint a gyermekeket. De bizony a vigasztalás nehezen ment. A szegény szülők kétségbe esve csókolgatták gyermekeiket, arcukból látszott, hogy

